

Täysistunto

Torstai 23.9.2021 klo 16.00—18.20

2.3. Suullinen kysymys hallituksen veropolitiikasta (Pia Lohikoski vas)

Suullinen kysymys SKT 154/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Mennään eteenpäin. Seuraava kysymys, edustaja Lohikoski.

Keskustelu

16.43 **Pia Lohikoski vas:** Arvoisa puhemies! Hallitus on saavuttamassa tavoitteen 75 prosentin työllisyysasteesta koronakriisistä huolimatta. Myös velkasuhde kääntyy ensi vuonna laskuun ja talous kasvaa voimakkaasti. Mikäli emme halua heikentää julkisen talouden tasapainoa, tarkoittaisi tuloverotuksen alentaminen, että jostain muualta olisi kuitenkin löydettävä vastaava lisärahoitus valtion kassaan. Toteutuessaan ehdotus myös hyödyttäisi suhteellisesti eniten suurituloisia.

Vasemmistoliiton näkökulmasta verotus on myös oikeudenmukaisuuskysymys. Verotuksella vähennetään taloudellista epätasa-arvoa ja rahoitetaan hyvinvointipalvelut. Vanhenevasta väestöstä huolehditaan, heikoimpia autetaan, koulutus taataan, tutkimukseen ja osaamiseen satsataan.

Hallitus on sitoutunut eriarvoisuuden vähentämiseen, suhdannetilanteen mukaan mitoitettuun finanssipolitiikkaan sekä vastuulliseen taloudenpitoon. Myös Matti Vanhanen puhui valtiovarainministerinä siitä, kuinka kallis työllisyyspolitiikan keino veroalennus olisi. Kysynkin ministeri Saarikolta: onhan hallituksen linja näiden periaatteiden suhteen yhä ennallaan? [Leena Meri: Niin, mitä sitä nyt inhimillisestä hädästä ja rahapulasta välittäisi!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Saarikko.

16.44 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Kyllä hallitusohjelma, arvoisa puhemies ja arvoisa edustaja Lohikoski, on sellaisenaan voimassa, ja siinä hallitusohjelmassahan todetaan, että hallitus on valmis tekemään paljon asioita sen eteen, että Suomi päätyy pysyvästi kasvun uralle. Hallitusohjelmaa kirjoittaessamme emme vielä tienneet, kuinka vaativa tehtävä on edessämme ottaen huomioon, mitä koronakriisi tarkoitti. Se tarkoitti jyrkkää pudotusta. Nyt se on tarkoittanut valtavan jyrkkää nousua kohti hyvää, ja meidän tehtäväksemme jää varmistaa, että siitä nousun ajasta kestävä kasvun uralle — niin kuin edustaja Sipilä viittasi, 2 prosentin tuntumaan ja sen päälle — tulisi pysyvää.

Yksittäisesti ehdotuksessani — joka siis todellakin koskee nyt vuotta 23, jonka kasvunuste näyttää toisentyypiseltä kuin tulevalle vuodelle — en tehnyt minkäänlaista esitystä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2021 vp

mittakaavasta tai siihen, kehen se kohdistettaisiin. Ensisijaisesti ansiotuloverotukseen liittyvät ratkaisut, joista aivan oikein ehkä eläkeläisetkin juuri pohtivat, koskisivatko ne heitä, pitää tehdä sellaisia ratkaisuja, [Puhemies koputtaa] jotka vahvistavat kulutuskysyntää. Pelkästään työllisyystoimena veronkevennykset eivät ole tehokkain ratkaisu.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Och ledamot Adlercreutz.

16.46 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! On hyvä, että myöskin työn verotuksen keventäminen on työkalupakissa, [Leena Meri: Se on tosiaan siellä pakissa!] mutta on toki niin, että se on hyvä säästää tilanteeseen, jossa suhdanne näyttää erilaiselta. Muuten alijäämä herkästi kasvaa.

Edustaja Sankelo nosti esiin oleellisen asian. Siis yritykset kaipaavat työntekijöitä, ja erityisesti ulkomaisen työvoiman saatavuudessa on ongelmia, prosesseissa on ongelmia. Nythän näihin tulee muutamia oleellisia parannuksia, mutta pullonkauloja vielä jää. Tännään erityisosaajan rekrytointi voi hyvinkin kestää kuusi kuukautta. Yksi pullonkaula on tunnistautumisessa, siis siinä pisteessä, jossa prosessi lähtee liikkeelle. Usein joutuu menemään toiseen maahan, toiseen konsulaattiin. Jos saisimme maihin digitaaliset tunnistamis-päätteet, niin yksi pullonkaula lähtisi sillä pois.

Toinen on yritysten sertifiointi. Jos on puhdas historia, jos on toistuvasti hoitanut asioita hyvin, jos on onnistunut näissä rekrytoinneissa, niin silloin on turha [Puhemies koputtaa] ajaa jokainen työntekijä saman mankelin läpi. [Puhemies: Kysymys!] Voitaisiinko myöskin tällaista sertifiointia edistää?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ministeri Ohisalo. [Tuula Haatainen: Puhemies!]

16.47 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työministeri varmasti jatkaa.

Maahanmuutosta yleisesti vastaavana ministerinä pidän erittäin tärkeänä sitä, että hallitus on nyt päättänyt monista keinoista jouhevoittaa maahanmuuttoa. Olemme tehneet päätöksen uudistaa ulkomaalaislakia kokonaisuudessaan, mikä mahdollistaisi sen kulttuurimuutoksen, että tähän maahan kannattaa tulla tekemään töitä ja opiskelemaan ja tuoda perheensä tänne. Sen lisäksi tässä mainittiin hyvin muita erilaisia keinoja. Meiltä on tulossa D-viisumia, pikakaistaa erityisosaajille ja startup-yrittäjille. Tätä voidaan myöhemmässä vaiheessa myös laajentaa.

Haluan nostaa tässä esille myös ulkoministeriön roolia, koska se liittyy vahvasti tähän. Eli ulkoministeriölle tulee ensi vuonna lisämäärärahoja hoitaa näitä prosesseja jouhevammin siellä ulkomailla. Tämän lisäksi myös Migrille on esitetty ensi vuodelle lisämäärärahoja.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt on taas usealla ministerillä kädet pysyissä, mutta ministeri Haatainen vielä täydentää.

16.48 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työperäinen maahanmuutto kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Me olemme jatkaneet edelli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2021 vp

sen hallituksen käynnistämään Talent Boost -ohjelmaa, jossa nimenomaan lähdettiin luomaan edellytyksiä sille, että ulkomaista työvoimaa voidaan tänne sujuvammin rekrytoida.

Nyt olemme luomassa tämän pikakaistan, josta edustaja Adlercreutz puhui. Siinä olenainen asia, joka on eduskuntaan nyt tulossa ulkoministeriöstä, on D-viisumi, jolloin tämä kolmansista maista tuleva työntekijä voi hakeutua tänne maahan ja se tunnistautuminen tehdään täällä. Tässä pystytään lyhentämään sitä prosessia jo pari viikkoa.

Sitten me ollaan nyt myös vahvasti sähköistämässä palvelut, eli se tulee nopeuttamaan näitä prosesseja. Tämä pikakaistan aikajana, jossa tämä käsitellään, on tarkoitus saada kahden viikkoon ensi kesään mennessä. Kokonaisuudessaan kaikkien tänne pyrkivien osalta pyritään kuukauteen. Siinä me tehdään nyt laajasti erilaisia toimenpiteitä, ja yksi keino on tämä sertifiointi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt pyritään minuuttiin. — Ja edustaja Rydman.

16.49 Wille Rydman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Te, ministeri Saarikko, olette keskustan puheenjohtajana ja valtiovarainministerinä viime aikoina esittänyt monia erittäin kannatettavia ja hyviä näkökohtia. Puolustitte viime puoliväliriihessä keväällä vastuullisen taloudenpidon asiaa. Olette nyt edustanut ja vaatinut veronkevennyksiä. Olette myös ohjeistanut eurooppalaisia kollegoitanne noudattamaan parempaa taloudellista kuria.

Kuitenkaan ollessanne valtiovarainministerinä te ette ole keventämässä verotusta. Puoliväliriihen tulokset jäivät vähintäänkin laihoiksi, jos niitä oli ylipäättäänkään, ettekä te edes itse pysty noudattamaan niitä jaloja taloudellisia periaatteita, joita te kollegoiltanne Euroopassa edellytätte. Sen lisäksi tilanne on se, että Suomessa teidän oman maakuntauudistukseenne johdosta verotus uhkaa kiristyä, kun taas Ruotsissa sosiaalidemokraattien johtama hallitus on koronakriisin keskelläkin onnistunut keventämään 10 miljardilla eurolla verotusta, ja Veronmaksajain Keskusliiton mukaan Ruotsissa itse asiassa [Puhemies: Ja kysymys!] 45 000 vuodessa tienaa saa 2 000 euroa enemmän vuodessa kuin Suomessa. Missä vaiheessa aiotte todella siirtyä sanoista tekoihin? Tehän olette vastuussa ettekä pelkkä lausuntoautomaatti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt ministeri Saarikko.

16.51 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokeilen kilpailevaa listaa edustaja Rydmanin väitteiden pohjalta.

Ensinnäkin mitä tulee veronkevennyksiin: Kyllä, edeltäjäni tällä paikalla toteutti vuodelle 2020 veronkevennyksiä. Niin ikään omaan esitykseeni tulee tälle syksyille merkittävä parannus kotitalousvähennykseen, mikä tarkoittaa kevyempää verotusta kansalaisille. Niin ikään tuleva maakuntauudistus — aivan toisin kuin itse totesitte — ei tule nostamaan kenenkään verotusta, vaan sen kylkeen toteutetaan 200 miljoonan veronkevennys, jotta voidaan varmistaa, että kenenkään verotus ei nouse. Siis tällä totesin väitteenne veronkevennyksestä ja vaikutuksista maakuntauudistuksen osalta.

Viittasitte kirjeeseeni, jonka seitsemän muun maan kanssa julkaisimme kantana Euroopan unionin yhteisille säännöille talouspolitiikasta. Kyllä, me olemme itse pitäneet kiinni nimenomaan siitä 3 prosentin alijäämäsäännöksestä myös viime kevään talouspäätöksissä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2021 vp

Enkä näitä työllisyystoimiakaan aivan onnettomina pitäisi, edustaja Rydman, jos 75 prosenttia työllisyysastetta [Puhemies koputtaa] on tulossa tavoitteeseen ja 110 miljoonan euron edestä rakenteellisia työllisyystoimia aiotaan vielä tehdä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt on jälleen minuutti kulunut. — Edustaja Vähämäki.

16.52 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Suomen finanssipolitiikan linja ja mitoitus ei ole huutoäänestys, se on huolellista pohdintaa ja sitä pohdintaa, miten me saamme talouskasvun jatkumaan ja ylläpidettyä sitä. Jos talouskasvu näyttää hidastuvan, sitten sieltä työkalupakista otetaan uusia asioita esille.

Tavallista suomalaista palkansaajaa sekä myös eläkeläistä kuitenkin kiinnostaa eniten se, mitä sinne lompakon pohjalle loppujen lopuksi jää. Olennaista on se, että maksetaan kilpailukykyistä palkkaa, jolla tullaan toimeen, ja toisaalta se, että on kannattavaa palkata työntekijöitä, jopa mahdollista kilpailla niillä.

Lopulta kysymys on ostovoimasta. Sen tulisi kasvaa, jotta ansiotuloihin tehtävillä fiskaalisilla kevennyksillä olisi vaikutuksia. Tästä ei saa tehdä hölmöläisten peiton lyhennystä, jossa toisesta päästä leikataan ja toiseen lisätään.

Nyt sitten se kysymys: käsitykseni mukaan työtulovähennykseen lisättiin, oliko, 100 miljoonaa, mutta löytyisikö vielä jonkunlaista lisäystä työtulovähennykseen, [Puhemies koputtaa] jos tilanne sellaiseksi menee?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Saarikko.

16.53 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan erikseen todeta, että, edustaja Vähämäki, kuten tavallista, te käytätte hyviä, analyttisiä ja talouspoliittisia puheenvuoroja ja on mukava niistä ajatuksia vaihtaa. [Antti Lindtman: Mukava poikkeus! — Leena Meri: Hohhoijaa, Lindtman!]

Siihen, mitä totesitte työtulovähennyksen merkityksestä: Itse asiassa juuri tämän äärellä hallitus kävi pohdintaa budjettiriihessä, ja siihen täällä jo pääministeri osaltaan viittasi. Me olemme tekemässä esityksen, joka tulee kohentamaan työtulovähennystä eli vahvistamaan kannustetta vastaanottaa työtä — ja kyllä, silloin jää myös enemmän käteen yli 60-vuotiaiden kansalaisten osalta — siksi, että meillä on Ruotsin vahva esimerkki siitä, että nämä toimet ovat kannattavia satsauksia ikään kuin verotusta keventävinä toimina eläkeläisten ja yli 60-vuotiaiden kannalta. Siellä tämä on purrut niin, että eläkkeeltä on ollut järkevää ja mielekästä vastaanottaa työtä enemmän. Esitys on kuitenkin perustuslakivaliokunnan syyntä, oikeutetusti varmasti, kun se tänne eduskuntaan saapuu, siitä syystä, että se ikään kuin iän perusteella antaa eritasoisen työtulovähennyksen. [Puhemies koputtaa] Siksi en voi luvata, että esitys on vielä osa vuoden 22 kokonaisuutta, vaan se jäänee vuodelle 23, [Puhemies: Näin!] että se varmasti huolellisesti tästä syystä valmistellaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.